

Lärarhandledning:
Hansatiden

Författad av Jenny Karlsson

Artikelnummer: 47017

Ämnen: Historia

Målgrupp: Grundskola 4-6

Speltid: 16 min

Produktionsår: 2017

Kunskap & Upplevelse
Film i undervisningen

INNEHÅLL:

Centralt innehåll

- Det syfte och centrala innehåll från LGR 11 som matchar filmen.

Kunskapskrav

- De kunskapskrav du kan jobba mot med utgångspunkt i filmen.

Begreppsbanken

- En lista med utmanande ord och begrepp från filmen och förslag på hur du kan arbeta med dem.

Frågebanken

- Olika typer av frågor att jobba med i helklass, i grupp eller individuellt.

Övningsbanken

- Länkar och övningar som hjälper dig att jobba vidare med filmens innehåll.

Utdrag ur: Syfte i ämnet Historia

Undervisningen i ämnet historia ska syfta till att eleverna utvecklar såväl kunskaper om historiska sammanhang, som sin historiska bildning och sitt historiemedvetande. Detta innebär en insikt om att det förflutna präglar vår syn på nutiden och därmed uppfattningen om framtiden. Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska förhållanden, historiska begrepp och metoder och om hur historia kan användas för olika syften. Den ska också bidra till att eleverna utvecklar historiska kunskaper om likheter och skillnader i människors levnadsvillkor och värderingar. Därigenom ska eleverna få förståelse för olika kulturella sammanhang och levnadssätt.

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att tillägna sig en historisk referensram och en fördjupad förståelse för nutiden. De ska också få möjlighet att utveckla en kronologisk överblick över hur kvinnor och män genom tiderna har skapat och förändrat samhällen och kulturer.

Centralt innehåll som kan kopplas till filmen.

Historia, åk 4-6:

- Nordens kulturmöten med övriga Europa och andra delar av världen genom ökad handel och migration, till exempel genom vikingatidens resor och medeltidens handelssystem.
- Nordens och Östersjöområdets deltagande i ett globalt utbyte, till exempel av handelsvaror, språk och kultur.
- Exempel på hur forntiden, medeltiden, 1500-talet, 1600-talet och 1700-talet kan avläsas i våra dagar genom traditioner, namn, språkliga uttryck, byggnader, städer och gränser.

Kunskapskrav som kan kopplas till innehållet:

Historia, åk 6:

Eleven har kunskaper (*grundläggande, goda, mycket goda*) om historiska förhållanden, skeenden och gestalter under olika tidsperioder och kan visa det genom att föra resonemang om orsaker till och konsekvenser av samhällsförändringar.

Eleven kan undersöka utvecklingslinjer inom kulturmöten, migration, politik och levnadsvillkor och beskriver då samband (*enkla, förhållandevis komplexa, komplexa*) mellan olika tidsperioder. Eleven visar också hur någon av utvecklingslinjerna har påverkat vår samtid, och motiverar sitt resonemang med (*enkla och till viss del, utvecklade och relativt väl, välutvecklade och väl*) underbyggda hänvisningar till det förflutna. Eleven kan använda historiska begrepp i sina resonemang.

Begreppsbanken

Här finns en lista över svåra ord i filmen. Gå igenom dem tillsammans med klassen innan ni ser filmen eller låt eleverna jobba med dem efteråt.

Låt eleverna parvis klippa ut orden och låta dem para ihop rätt ord med rätt förklaring. Öva så länge det behövs. Låt dem sedan skapa begreppskedjor av så många ord som möjligt och berätta för varandra muntligt. Gör som skriftlig övning om du vill.

Kopieringsunderlag:

<i>Globaliserad</i>	Spridd över hela världen
<i>Hampa</i>	Växt som man kan göra rep av
<i>Illasinnad</i>	Elak, fientlig
<i>Furste</i>	En slags kung/härskare/regent
<i>Handelshus</i>	Handelsföretag
<i>Spannmål</i>	Sädesslag
<i>Begärliga</i>	Åtråvärda, populära, omtyckta
<i>Lukrativ</i>	Lönsam

Kopieringsunderlag (fortsättning):

<i>Brokigare</i>	Blandat, omväxlande, mångskiftande
<i>Avlatsbrev</i>	Brev som kyrkan sålde till dem som ville ha syndernas förlåtelse
<i>Koloni</i>	Ett lands ägande av ett annat land
<i>Koggar</i>	Medeltida handelsfartyg
<i>Bistå</i>	Hjälpa, stödja
<i>Kulminera</i>	Nå sin höjdpunkt
<i>Immigration</i>	Invandring
<i>Överlåta</i>	Lämna över
<i>Delegater</i>	Representanter
<i>Kommersiellt</i>	Inriktat på att tjäna pengar

Frågebanken

Frågor till filmen. Använd i helklass efter filmen, gör som gruppuppgift eller individuellt.

Ha gärna frågorna till handa under filmen och anteckna lite så blir det lättare att föra diskussion efteråt.

- Idag är det vanligt att resa och handla över hela världen. Hur var det förr och varför?
- Varför uppstod det större behov av handel på 1100- och 1200-talen?
- Hur gjorde man då för att övervinna hindren som fanns för att ge sig ut och resa och att hitta attraktiva varor?
- Hur gjorde de tyska handelsmännen?
- Varför tror du många tyskar bosatte sig just i Visby?
- Varför var Hansan så stor just runt Nordsjön och Östersjön, tror du?
- Vad var två nycklar till att Hansan blev så framgångsrik?
- Nämn några av varorna som det handlades med under den här tiden? Är det några av de handelsvarorna som respektive land handlar med än idag?
- När var Hansan som rikast och mäktigast?
- Vilken var Hansans ledande stad?
- Hur påverkades Sverige av Hansan?
- Vilka spår av Hansa-tiden kan vi se och höra i Sverige än idag?
- Vilka svenska städer var medlemmar i Hansan?
- Vilken var Skandinavien mest betydelsefulla mötesplats för Hansans köpmän? Varför?
- Varför blev det så småningom avundsjuka och rivalitet mellan länderna och Hansan?
- Varför blev det svårare och svårare för Hansan att överleva som organisation?
- Vad menas med att länder upprättade kolonier?
- Vilka var de största tyska hansestäderna?

Övningsbanken

- 1. Diskutera hur Hansan kunde bli så stor och mäktig och varför den ändå försvann så småningom?**
 - Finns det liknande handelssamarbeten idag? Har Hansan haft någon betydelse för Sverige idag?
- 2. Hur handlar vi idag? Vilka olika sätt finns det? Vilka för- och nackdelar finns det? Vad tycker du är bäst och varför? Vilken är Sveriges viktigaste exportvara idag på 2010-talet?**
- 3. Vilka spår av Hansan kan du se och höra i Sverige idag?**
 - Ta reda på mer om de gamla handelshusen, de så kallade packhusen.
- 4. Ta reda på mer om Valdemar Atterdag och brandskattningen av Visby.**

Mer om:

[Hansan](#) – SO-rummet

[Hansan](#) – Wikipedia

[Världsarvet Visby](#) – Explore Gotland

[Hansestaden Visby Region Gotland](#) – Region Gotland

[Gotlands museum](#) – Gotlands museum